

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Основни разлог за доношење овог закона, односно проблем који Закон треба да реши, је давање пореске олакшице за куповину првог стана лицима која немају решено стамбено питање, а која купују стан под непрофитним условима плаћајући купопродајну цену стана на рате, у оквиру система социјалног становања. Наиме, према постојећем законском решењу, један од услова за остваривање права на рефундацију ПДВ код куповине првог стана је, да је купац првог стана исплатио уговорену цену стана са ПДВ у потпуности. С обзиром да је у Републици Србији и даље присутан проблем решавања стамбеног питања грађана, а који се постепено решава кроз систем социјалног становања обезбеђивањем подршке државе лицима која из социјалних, економских или других разлога не могу да обезбеде стан по тржишним условима, предложено је да се купцима првих станова који купују станове под непрофитним условима од јединица локалне самоуправе или непрофитних стамбених организација основаних од стране јединица локалне самоуправе за реализацију активности уређених прописима из области социјалног становања, омогући остваривање права на рефундацију ПДВ под условом да су исплатили уговорену цену стана са ПДВ у износу који није мањи од износа ПДВ обрачунатог за први пренос права располагања на стану.

Разлог за доношење овог закона је и потреба стварања још повољнијих услова за унапређење рада слободних зона, а све у циљу повећања производње, извоза и девизног прилива, као и отварања нових радних места. С тим у вези, предложено је да се пропише пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга који се врши у слободној зони, за који би обвезник ПДВ – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра или услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне.

У циљу елиминисања могућности нарушавања тржишних принципа, а пре свега принципа конкуренције, као и успостављања система опорезивања према којем не долази до прекида у остваривању права на одбитак претходног пореза у случају набавке добара или услуга од републичких органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе који, према садашњем законском решењу, између осталог, нису обвезници ПДВ за промет добара и услуга који врше у оквиру својих надлежности, предложено је да се и ова лица сматрају обвезницима ПДВ у случају када врше промет добара и услуга из своје надлежности, а који може да доведе до нарушавања конкуренције.

Такође, предлаже се даље усаглашавање Закона о ПДВ са стандардима Европске уније (нпр. да републички органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе буду обвезници ПДВ за промет добара и услуга који врше у оквиру својих надлежности, а који може да доведе до нарушавања конкуренције, да се услуга одобравања приступа мрежи природног гаса и електричној мрежи, клиничког испитивања лекова и медицинских средстава и услуга давања информација телефоном или на други начин, сматра место примаоца услуга итд).

У циљу постизања што веће доследности у примени Закона о ПДВ, са што мање тумачења, предлажу се прецизирања појединих законских решења, као и правно-техничка усаглашавања Закона о ПДВ.

Нису разматране могућности да се циљеви које овај општи акт треба да постигне остваре и без његовог доношења, имајући у виду да је реч о изменама и допунама закона којим се уређује опорезивање потрошње порезом на додату вредност, који се, сагласно одредби члана 15. став 1. тачка 1) Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10 и 101/10), уводи законом, па се из тог разлога и измене и допуне овог закона могу се вршити само законом.

Доношење закона је најбољи начин за решавање проблема, из разлога што се ради о законској материји, коју је једино и могуће мењати и допуњавати одговарајућим изменама и допунама закона.

Поред тога, уређивањем порескоправне материје Законом, даје се допринос правној сигурности и уједно обезбеђује транспарентност у вођењу пореске политике. Наиме, закон је општи правни акт који се објављује и који ствара једнака права и обавезе за све субјекте који се нађу у истој порескоправној ситуацији, чиме се постиже транспарентност у његовој примени.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Предлаже се прецизирање предмета опорезивања ПДВ у смислу да се прометом добара који се врши уз накнаду сматра и пренос права располагања на добрима на основу и другог акта, а не само прописа, државног органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе, да се прометом добара сматра свака предаја добара по основу уговора о финансијском лизингу, да се споредном испоруком добара не сматра први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру тог објекта, као и да се код преноса целокупне или дела имовине испорука сваког добра у имовини која се преноси сматра посебним прометом.

Уз члан 2.

Предлаже се прецизирање предмета опорезивања ПДВ у смислу да се прометом услуга који се врши уз накнаду сматра и пружање услуга на основу и другог акта, а не само прописа, државног органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе, као и да се код преноса целокупне или дела имовине свака услуга која се пружа преносом имовине сматра посебним прометом.

Уз члан 3.

Предлаже се техничко усаглашавање одредаба Закона о ПДВ тако што се брише одредба којом је приписано да се прометом добара не сматра промет путничких аутомобила, мотоцикала, пловних објеката и ваздухоплова за које при набавци обвезник ПДВ није имао право на одбитак претходног пореза, с обзиром да се истовремено предлаже прописивање пореског ослобођења без права на одбитак претходног пореза за промет ових и других добара за која обвезник ПДВ није имао право на одбитак претходног пореза при набавци.

Уз члан 4.

Предлаже се да републички органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе буду обвезници ПДВ за промет добара и услуга који врше у оквиру својих надлежности (осим послова државне управе, односно поверених послова), а који може да доведе до нарушавања конкуренције.

Уз члан 5.

Предлаже се да се местом промета услуга одобравања приступа мрежи природног гаса и мрежи за пренос електричне енергије, клиничког испитивања лекова и медицинских средстава и услуга давања информација телефоном или на други начин, сматра место примаоца услуга.

Уз члан 6.

Предлаже се техничко усаглашавање одредаба Закона о ПДВ тако што се брише одредба којом је прописано да промет добара настаје даном када је добро унето у царинско подручје Републике, с обзиром да се истовремено, додавањем подналова „Време увоза добара” и нове законске одредбе (члан 15а), предлаже прописивање да време увоза добара настаје даном када је добро унето у царинско подручје Републике.

Уз члан 7.

Предлаже се прецизније уређивање времена промета услуга, као и техничко усаглашавање одредаба Закона о ПДВ тако што се брише одредба којом је прописано у којим се случајевима издаје периодични рачун, с обзиром да се истовремено, у делу који се односи на издавање рачуна, предлаже прописивање ове обавезе.

Уз члан 8.

Предлаже се техничко усаглашавање одредаба Закона о ПДВ додавањем подналова „Време увоза добара” и нове законске одредбе којом се уређује да време увоза добара настаје даном када је добро унето у царинско подручје Републике.

Уз члан 9.

Предлаже се прецизирање пореске основице у случају када накнада за промет добара или услуга није у новцу.

Уз члан 10.

Предлаже се, да се стамбени објекти, економски дељиве целине у оквиру тих објеката, као и власнички удели на тим добрима, не опредељују једном речју.

Уз члан 11.

Предлаже се прописивање пореског ослобођења са правом на одбитак претходног пореза за промет добара и услуга који се врши у слободној зони, за који би обвезник – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра и услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне, као и за промет добара у царинском складишту која после тог промета остају под царинским надзором у складу са царинским прописима.

Уз члан 12.

Предлаже се прописивање пореског ослобођења без права на одбитак претходног пореза за промет добара за која при набавци обвезник није имао право на одбитак претходног пореза у потпуности.

Уз члан 13.

Предлаже се прописивање пореског ослобођења за добра која се увозе по основу замене у гарантном року, као и техничко усаглашавање са царинским прописима.

Уз члан 14.

Предлаже се прецизирање одредбе која се односи на документацију коју мора да поседује обвезник ПДВ да би могао да оствари право на одбитак ПДВ плаћеног при увозу добара, као и рок у којем обвезник ПДВ може да оствари право на одбитак претходног пореза.

Уз члан 15.

Предлаже се прописивање права обвезнику ПДВ да одбије претходни порез по основу набавке пловних објеката који му служе за обављање делатности у оквиру које врши промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза, осим по основу набавке јахти и чамаца, као и да обвезник ПДВ који нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке путничких аутомобила, јахти, чамаца и ваздухоплова нема право на одбитак претходног пореза ни по основу набавке објеката за смештај тих добара.

Уз члан 16.

Предлаже се прецизирање одредбе која се односи на подношење евиденционе пријаве лица које отпочиње да обавља делатност.

Предлаже се, да се обавеза обавештавања надлежног пореског органа о изменама података из евиденционе пријаве односи само на податке који су значајни за обрачунавање и плаћање.

Уз члан 17.

Предлаже се прописивање могућности брисања из евиденције за ПДВ на захтев обвезника који у претходних 12 месеци није остварио укупан промет већи од 4.000.000 динара.

Уз члан 18.

Предлаже се техничко усаглашавање текста за које је дато објашњење уз члан 7.

Уз члан 19.

Предлаже се прописивање права на рефундацију ПДВ лицима која немају решено стамбено питање, а која купују стан под непрофитним условима плаћајући купопродајну цену стана на рате, у оквиру система социјалног становања, под условом да су платили уговорену цену стана са ПДВ у износу који није мањи од износа ПДВ обрачунатог за први пренос права располагања на стану.

Такође, предлажу се одређене корекције законских одредаба у смислу опредељивања обима остваривања права на рефундацију ПДВ у случају куповине власничког удела на стану, испуњености услова за рефундацију ПДВ који се односи на исплату купопродајне цена стана са ПДВ и контроле испуњености услова за остваривање права на рефундацију ПДВ од стране надлежног пореског органа.

Уз члан 20.

Предлаже се да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, бр. 52/10 и 13/11), имајући у виду да је неопходно обезбедити несметан рад органа и организација чије се функционисање финансира из буџета Републике Србије, као и даље усаглашавање Закона о ПДВ са прописима Европске уније.